Hrvatski sabor
Služba za odnose s javnošću
Trg sv. Marka 6
10000 Zagreb

e-mail: sabor@sabor.hr
http://www.sabor.hr

tel: 01/4569-222
01/4569-460
faks: 01/4569-611

EDUKATIVNI LETAK – POVIJEST ZGRADE HRVATSKOGA SABORA

HRVATSKI SABOR

SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU

POVIJEST ZGRADE HRVATSKOGA SABORA

Današnja zgrada Hrvatskoga sabora u Zagrebu je veliki dvokatni kompleks koji zauzima istočnu stranu Markova trga. Do kraja trećeg desetljeća 18. stoljeća u Zagrebu nije bilo zgrade posebno namijenjene održavanju i radu Sabora.

Početkom 1731. godine Kraljevina, kako se skraćeno nazivala Kraljevina Hrvatska, Slavonija i Dalmacija, pobrinula se za zgradu Sabora i kupila kuću na Markovom trgu, tadašnjem središnjem trgu u Zagrebu. Iste godine kuća je stradala u požaru i tada počinje gradnja nove, jednokatne kraljevinske kuće, odnosno saborske palače.

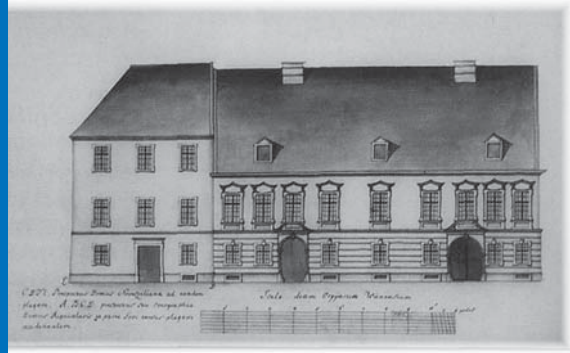

Saborska palača u 18. stoljeću

U sačuvanim spisima s popisom prostorija te kuće označeno je da će „velika soba služiti za Sabore Kraljevine, a i za glavna županijska sudovanja“. Ta se velika soba zove i „palača“ (palatium). U toj novoj saborskoj palači Sabor je prvi put zasjedao 1737. godine. Ipak, neki radovi su i dalje bili potrebni, o čemu govori i podatak da je iduće zasjedanje Sabora tu održano u travnju 1748. godine. U palači su se nalazili uredi Sabora, arhiv sa znamenitom Škrinjom Privilegija Kraljevine iz 17. stoljeća, sud, spremište oružja i u dvorištu zatvori.

Palača Sabora u 19. stoljeću

Godine 1756. Hrvatski je sabor primio pod svoj krov Zagrebačku županiju, koja je imala vlastite urede, sudove, arhiv. Dosta prostrana saborska palača, inače veličinom i ljepotom prva barokna palača na Gornjem gradu, postala je pretijesna za dvije najvažnije institucije s opsežnim djelatnostima. Rješenja su se kasnijih godina tražila i u proširenju parcele kupnjom obližnjih kuća i njihovim rušenjem i novom gradnjom.

Današnji izgled zgrade datira iz početka 20. stoljeća, kada su zgrade spojene u jednu cjelinu sa zajedničkim pročeljem prema trgu Sv. Marka. Preuređeno je i stubište zgrade i velika dvorana za saborska vijećanja – sabornica – koju rasvjetljuje veliki secesijski luster.

Dugotrajno građenje i preinake zgrade Sabora ostavili su traga u umjetničkim stilovima gradnje. S elementima neoklasicizma, neorenesanse i secesije zgrada je značajan spomenik kulture.

Važni povijesni događaji

U zgradi Hrvatskoga sabora su se zbili mnogi važni događaji novije hrvatske povijesti. 29. listopada 1918. donesena je odluka o raskidu državno-pravnih veza Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije s Austro-Ugarskom i stupanje u Državu Slovenaca, Hrvata i Srba.

Zatim, prvi višestranački Sabor, nakon demokratskih, višestranačkih, tajnih i neposrednih izbora u Republici Hrvatskoj, konstituiran je 30. svibnja 1990. godine, a 22. prosinca 1990. donesen je „božićni“ Ustav Republike Hrvatske. Također, Hrvatski je sabor 25. lipnja 1991. godine donio Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske.

Današnja sabornica

Predvorje ispred sabornice

I od 1990. godine zgrada Sabora je preuređivana pa je tako sabornica dobila svoj sadašnji izgled 1995. godine (autor projekta uređenja Miroslav Begović). Njenu obnovu su omogućili hrvatski iseljenici svojim novčanim prilozima, na što podsjeća i ovalna spomen ploča na južnom zidu sabornice.

Sabornica je smještena na prvom katu zgrade i ima 153 sjedećih mjesta, tri galerije za uzvanike, novinare i posjetitelje. Postoji sustav elektroničkog glasovanja te audio i video snimanje. Dužnosnicima i saborskim zastupnicima za njihove radne aktivnosti i brojne protokolarne susrete kao i za održavanje tematskih skupova na raspolaganju je osam dvorana, koje nose nazive po hrvatskim zastupnicima i banovima iz 19. i s početka 20. stoljeća.

Banska soba

Saloni

Za diplomatsko protokolarne potrebe služe i četiri stilski uređena salona na prvom i drugom katu. Banska soba namijenjena je za održavanje protokolarnih programa predsjednika Sabora.